

Noutati

de la Agentia UE pentru droguri, Lisabona

RAPORTUL EUROPEAN PRIVIND DROGURILE 2018: TEME DE INTERES

EMCDDA: recrudescența cocainei pe o piață dinamică a drogurilor

(7.6.2018, LISABONA — **A NU SE PUBLICA ÎNAINTE DE ORA 10:00, ora Europei Centrale/09:00 ora Europei Occidentale/ora Lisabonei**) Dovezile privind disponibilitatea crescută a cocainei sunt evidențiate astăzi de **Agentia UE pentru droguri (EMCDDA)** în **Raportul european privind drogurile 2018: Tendințe și evoluții**, publicat la Bruxelles ⁽¹⁾. Evoluția are loc în contextul unei piețe dinamice a drogurilor care se poate adapta rapid ca răspuns la măsurile de combatere a drogurilor. În raportul său anual, agenția analizează, de asemenea, provocările asociate noilor substanțe psihoactive (NPS), inclusiv disponibilitatea unor opioide sintetice noi (în special, a derivaților de fentanil foarte puternici) și problemele asociate consumului de canabinoizi sintetici în rândul grupurilor marginalizate (inclusiv al deținuților).

Raportul **EMCDDA** constată că, în general, disponibilitatea drogurilor este ridicată și, în anumite zone, pare să fie în creștere. Ultimele date arată că în Europa (UE-28, Turcia și Norvegia) au fost raportate peste 1 milion de capturi de droguri ilicite în anul 2016. În anul 2016 (UE-28), peste 92 de milioane de adulți din UE (15–64 de ani) au consumat un drog ilicit de-a lungul vieții și aproximativ 1,3 milioane de persoane au primit tratament pentru consumul ilicit de droguri.

Dimitris Avramopoulos, comisarul european pentru migrație, afaceri interne și cetățenie, declară că: „În prezent, asistăm la creșterea producției și a disponibilității drogurilor în Europa. Pe lângă aceasta, piața drogurilor ilicite este foarte dinamică și adaptabilă — și, prin urmare, cu atât mai periculoasă. Dacă dorim să fim cu un pas înaintea în acest joc, eforturile noastre trebuie să se concentreze pe dezvoltarea atât a rezistenței, cât și a capacității de reacție, nu în ultimul rând din cauza importanței tot mai mari a pieței online și a dezvoltării de noi tipuri de droguri. Odată cu intrarea în vigoare a noilor norme privind noile substanțe psihoactive până la sfârșitul anului, Europa va fi dotată cu instrumente suplimentare mai puternice pentru a face față într-un mod mai eficace acestor provocări și pentru a proteja mai bine cetățenii europeni împotriva drogurilor periculoase” ⁽²⁾.

Cocaina: creșterea disponibilității și cea mai mare puritate din ultimul deceniu

Cocaina este cel mai consumat stimulant ilegal în Europa. Aproximativ 2,3 milioane de adulți tineri (cu vârste cuprinse între 15 și 34 de ani) au consumat acest drog în ultimul an (UE-28). Pe fondul unor semne de creștere a culturilor de coca și a producției de cocaină în **America Latină**, analiza de astăzi confirmă faptul că piața cocainei din Europa este în plină expansiune, iar indicatorii arată în prezent disponibilitatea crescută a acestui drog în mai multe țări. Deși prețul cocainei a rămas stabil, puritatea sa la nivelul străzii a atins în 2016 cel mai înalt nivel din ultimul deceniu (Infograficul de la pagina 26). A crescut totodată și numărul capturilor de cocaină. În 2016, au fost raportate în UE aproximativ 98 000 capturi de droguri (90 000 în 2015), însumând 70,9 tone (Figura 1.6).

La nivelul orașelor, un studiu recent al reziduurilor de droguri din apele reziduale municipale a arătat că, între 2015 și 2017, s-a înregistrat o creștere a reziduurilor de cocaină în 26 dintre cele 31 de orașe care aveau disponibile date pentru această perioadă ⁽³⁾. Cele mai ridicate niveluri de reziduuri au fost înregistrate în orașe din **Belgia, Țările de Jos, Spania și Regatul Unit**, niveluri scăzute fiind raportate în orașele **est-europene** studiate (Figura 2.5).

Raportul de astăzi arată o creștere a numărului de cazuri noi de admitere la tratament specializat pentru consumul de cocaină (Infograficul de la pagina 45). În 2016, 30 300 pacienți au început, pentru prima dată, un tratament pentru probleme relaționate cu consumul acestui drog, cu peste o cincime mai mult decât în 2014. În total, peste 67 000 de pacienți au început tratamentul specializat pentru probleme asociate consumului de cocaină în 2016. Un element deosebit de îngrijorător îl reprezintă cei aproximativ 8 300 pacienți care au început tratamentul pentru consumul de cocaină crack în anul 2016. În plus, în 2016, cocaina a fost al doilea cel mai frecvent drog care a fost raportat la serviciile de primiri urgență pentru cazurile asociate consumului de droguri, într-o rețea de 19 spitale santinelă (Euro-DEN Plus) (Figura 3.7).

Metodele și rutele de trafic par să se schimbe și ele. **Peninsula Iberică** — din punct de vedere istoric, principalul punct de intrare pentru transporturile maritime de cocaină către Europa — deși este încă importantă, pare mai puțin semnificativă în datele din 2016, cu capturi mari raportate în prezent în porturile pentru transport containerizat din nord. În 2016, în **Belgia** s-au confiscat 30 tone de cocaină (43% din cantitatea anuală totală estimată de cocaină confiscată în UE).

După cum afirmă **directorul EMCDDA, Alexis Goosdeel**: „Constatările din noul nostru raport indică faptul că Europa se confruntă acum cu consecințele creșterii producției de cocaină în America Latină. Avertizările timpurii rezultate din analiza apelor reziduale privind creșterea disponibilității cocainei sunt susținute în prezent de alte date care sugerează o creștere a ofertei sale pe piața drogurilor, atât în ceea ce privește puritatea, cât și numărul și cantitatea capturilor de cocaină. Trebuie să fim atenți la consecințele asupra sănătății ale consumului de cocaină deoarece începem să observăm unele evoluții îngrijorătoare în acest domeniu, inclusiv un număr mai mare de persoane care au început pentru prima dată tratamentul pentru probleme asociate consumului de cocaină. Aceste schimbări subliniază importanța dezvoltării și oferirii unor intervenții eficiente de prevenire, tratament și reducere a riscurilor asociate pentru consumatorii de cocaină”.

Semne ale creșterii producției de droguri în Europa

Europa este o piață importantă pentru drogurile ilicite, care sunt traficate din mai multe regiuni ale lumii, printre care **America Latină, Asia de Vest și Africa de Nord**. Cu toate acestea, raportul de astăzi evidențiază, de asemenea, rolul **Europei** ca regiune producătoare, menționând că: „În acest an, pentru o gamă largă de substanțe, observăm câteva semne îngrijorătoare privind creșterea nivelului producției de droguri care are loc acum în Europa”.

Producția are loc în proximitatea piețelor de consum din mai multe motive, printre care: interesul clienților și al furnizorilor; reducerea riscului de depistare la frontiere; și, în funcție de drog, disponibilitatea sau costul substanțelor chimice esențiale necesare în procesul de producție. Raportul menționează mai multe exemple de creștere a producției de droguri în Europa și de inovare în metodele de producție. Printre ele, se numără dovezi privind: laboratoare ilicite de prelucrare a cocainei; o creștere a numărului de laboratoare de MDMA („ecstasy”) dezmembrate; extinderea și implicarea mai mare a rețelelor de criminalitate organizată în producția de metamfetamină; desfășurarea fazelor finale ale producției de amfetamină în țara de consum și un număr mic de laboratoare pentru producția de heroină care au fost descoperite. Unele dintre drogurile sintetice produse în UE sunt destinate piețelor externe, cum ar fi cele două **Americi, Australia, Orientul Mijlociu și Orientul Îndepărtat și Turcia**.

Creșterea producției de canabis de mare puritate în Europa pare să fi influențat activitățile producătorilor de canabis din afara UE, după cum arată puritatea mai ridicată a rășinii de canabis provenită din **Maroc** și traficată în Europa. De asemenea, există semne conform cărora noile substanțe psihoactive, produse în mod obișnuit în **China** și expediate în Europa pentru ambalare, sunt fabricate uneori în interiorul granițelor europene.

Canabisul: disponibilitatea și consumul rămân ridicate, iar schimbarea politicilor internaționale poate da naștere unor provocări pentru Europa

Canabisul rămâne drogul ilicit cel mai frecvent consumat din Europa, importanța sa fiind evidentă în datele privind prevalența consumului, infracțiunile legate de droguri, capturile și noile cereri de tratament. În jur de 17,2 milioane de tineri europeni (cu vârste cuprinse între 15 și 34 de ani) au consumat canabis

În ultimul an (UE-28) și aproximativ 1% din adulții europeni (cu vârste cuprinse între 15 și 64 de ani) sunt consumatori zilnici sau aproape zilnici (UE-28).

Canabisul a fost implicat în peste trei sferturi (77%) din cele 800 000 de infracțiuni legate de consumul sau posesia de droguri raportate în UE în 2016 pentru care se cunoaște drogul principal (Figura 1.14). Acesta este și drogul confiscat cel mai des, cu 763 000 capturi de produse de cannabis raportate în UE în 2016. Cannabisul este responsabil pentru cea mai mare pondere (45%) a persoanelor care au început pentru prima dată tratamentul pentru consumul de droguri în Europa (UE-28, Turcia și Norvegia). Numărul de persoane care au început pentru prima dată tratamentul pentru probleme asociate consumului de cannabis a crescut de la 43 000 în 2006, la 75 000 în 2016 în cele 25 de țări care aveau disponibile date corespunzătoare celor doi ani (Infograficul de la pagina 41).

Modificările cadrului de reglementare a cannabisului, care au avut loc recent în unele zone din cele două **Americi** — inclusiv legalizarea în anumite jurisdicții — au dus la apariția rapidă în aceste locuri a unei piețe a cannabisului în scop recreativ. Aceasta are ca rezultat inovarea în sistemele de livrare și în dezvoltarea produselor de cannabis (de exemplu, lichide de reumplere, produse comestibile și tulpini de potență ridicată).

Dacă o piață legală mare pentru acest drog se va dezvolta în unele zone din cele două **Americi**, nu este clar care vor fi implicațiile pentru Europa dar nu poate fi exclus un impact asupra modelelor de aprovizionare sau de consum în Europa. **EMCDDA** monitorizează îndeaproape evoluțiile internaționale în ceea ce privește reglementarea cannabisului pentru a facilita o înțelegere mai clară a schimbărilor care au loc și pentru a contribui la identificarea impactului pe care îl pot avea asupra situației din Europa ⁽⁴⁾. Printre problemele de politică pentru care se acordă o atenție sporită în contextul schimbării perspectivelor internaționale asupra reglementării cannabisului, se numără consumul de cannabis și condusul sub influența drogurilor. Acesta este punctul central al unui raport recent al **EMCDDA**, bazat pe informații primite de la experți internaționali ⁽⁵⁾.

S-au detectat mai puține substanțe psihoactive noi, dar mai multe dovezi privind efectele nocive

Substanțele psihoactive noi (NPS/„droguri noi”) reprezintă în continuare o provocare politică și o amenințare considerabilă la adresa sănătății publice în Europa. Nefiind supuse măsurilor de control internațional al drogurilor, noile substanțe psihoactive cuprind o serie de substanțe, inclusiv canabinoizi, opioide, catinone și benzodiazepine sintetice (Figura 1.10). În 2017, 51 substanțe psihoactive noi au fost raportate pentru prima dată în **sistemul UE de alertă timpurie** — cu o rată de aproximativ una pe săptămână. Deși numărul total anual de substanțe noi care apar pe piață este în scădere față de anii de vârf — 98 în 2015, 101 în 2014 — disponibilitatea numărului total de noi substanțe psihoactive rămâne ridicată. La sfârșitul anului 2017, **EMCDDA** monitoriza peste 670 noi substanțe psihoactive (comparativ cu aproximativ 350 în 2013)⁽⁶⁾. Riscurile asociate consumului de canabinoizi sintetici noi și opioide sintetice noi — inclusiv intoxicațiile acute și decesele — au determinat **EMCDDA** să realizeze, în 2017, nouă evaluări de risc, un număr fără precedent.

Canabinoizii sintetici noi, dintre care 179 au fost depistați începând cu anul 2008 (10 în 2017), reprezintă cel mai mare grup de substanțe chimice monitorizat de **EMCDDA**. Deseori vândute ca „amestecuri de ierburi pentru fumat”, acestea au fost substanțele psihoactive noi cel mai frecvent confiscate în 2016, cu peste 32 000 de capturi raportate (comparativ cu 10 000 de capturi în 2015)(Figura 1.12). Această cifră a reprezentat aproape jumătate din numărul total de capturi de noi substanțe psihoactive raportate agenției în 2016. În 2017, s-a efectuat o evaluare a riscurilor pentru patru canabinoizi sintetici (AB-CHMINACA, ADB-CHMINACA, 5F-MDMB-PINACA și CUMYL-4CN-BINACA).

Se depistează din ce în ce mai multe opioide sintetice noi cu potență mare (în special derivați de fentanil), care mimează efectele derivaților naturali de opiacee (precum heroina și morfina). Ele sunt uneori disponibile în forme noi (de exemplu, spray-uri nazale) sau sunt vândute ca droguri ilicite, cum ar fi heroina sau cocaina, sau amestecate cu acestea. Începând din 2009, s-a depistat 38 opioide sintetice noi pe piața drogurilor din Europa (13 în 2017). Derivații de fentanil, factori-cheie ai crizei actuale a opioidelor din **SUA**, justifică preocuparea și vigilența continuă din Europa. Aceste substanțe — unele de multe ori mai puternice decât morfina — au reprezentat peste 70% din cele 1 600 capturi estimate de opioide sintetice noi

raportate în 2016. În 2017, au fost raportați zece noi derivați de fentanil prin **sistemul UE de alertă timpurie**, dintre care cinci au fost evaluați din punct de vedere al riscurilor (acriloilfentanil, furanilfentanil, 4-fluorizobutirilfentanil, tetrahidrofuranilfentanil și carfentanil).

Închisori: accentul pe asistența medicală și pe drogurile noi

Închisorile reprezintă un cadru critic pentru abordarea nevoilor de asistență medicală ale consumatorilor de droguri, astfel de acțiuni pot aduce beneficii comunității mai largi (de exemplu, prevenirea supradozei după eliberare, reducerea transmiterii bolilor infecțioase asociate consumului de droguri, cum ar fi HIV și VHC). Raportul din acest an subliniază disponibilitatea intervențiilor posibile în acest cadru și atrage atenția asupra variabilității lor la nivel național în ceea ce privește furnizarea de servicii ⁽⁷⁾.

Într-un nou studiu realizat în mai multe țări și publicat alături de raportul de astăzi ⁽⁸⁾, agenția examinează numărul în creștere al problemelor de sănătate și securitate cauzate de consumul de **noi substanțe psihoactive în închisoare**. „Consumul de noi substanțe psihoactive și efectele nocive asociate reprezintă acum o nouă provocare importantă pentru sistemul penitenciar din Europa”, se afirmă în acest studiu. Dintre cele patru tipuri principale de noi substanțe psihoactive identificate în închisori, canabinoizii sintetici sunt cele mai raportate substanțe. Printre factorii importanți care determină consumul lor în închisori, se numără ușurința cu care pot fi introduse prin contrabandă (de exemplu, lichefiate și pulverizate pe hârtie sau textile) și dificultatea depistării lor prin intermediul testelor de droguri.

Vânzările pe internet și apariția unor benzodiazepine noi

Deși în general, ca volum, piețele tradiționale de droguri (offline) încă predomină, piețele online par să fie din ce în ce mai importante, reprezentând o nouă provocare pentru măsurile de combatere a drogurilor. Un studiu recent al **EMCDDA–Europol** a identificat la nivel global peste 100 de piețe în așa-numitul internet ascuns (darknet), unde aproximativ două treimi din achiziții au fost legate de droguri ⁽⁹⁾. De asemenea, internetul vizibil (surface web) și rețelele sociale par să devină din ce în ce mai importante, în special în ceea ce privește furnizarea de noi substanțe psihoactive și accesul la medicamente consumate abuziv.

Raportul de astăzi exprimă îngrijorarea cu privire la apariția, pe stradă și online, a unor benzodiazepine noi, care nu sunt autorizate ca medicamente în **UE**. **EMCDDA** monitorizează în prezent 23 benzodiazepine noi (3 au fost detectate pentru prima dată în Europa în 2017). Unele sunt vândute sub nume propriu (de exemplu, diclazepam, etizolam, flubromazolam, flunitrazolam, fonazepam). În alte cazuri, producătorii utilizează aceste substanțe pentru a produce versiuni false ale unor benzodiazepine prescrise frecvent (de exemplu, diazepam, alprazolam), care sunt vândute apoi pe piața ilicită. În 2016, au fost confiscate peste jumătate de milion de comprimate care conțin benzodiazepine noi sau substanțe similare, reprezentând cu aproximativ două treimi mai mult decât numărul confiscat în 2015.

Într-o analiză publicată împreună cu raportul de astăzi, **EMCDDA** examinează **consumul abuziv de benzodiazepine în rândul consumatorilor de opioide cu risc ridicat din Europa** ⁽¹⁰⁾. Deși mare parte din aceste medicamente adresate se prescriu consumatorilor de droguri cu risc ridicat în scopuri terapeutice legitime, ele pot fi deturnate și consumate abuziv, contribuind la creșterea morbidității și a mortalității în acest grup. Aproximativ 40% din cei care au început tratamentul pentru consumul primar de opioide, au raportat benzodiazepinele ca drog secundar. Studiul include un calendar privind raportarea noilor benzodiazepine către **EMCDDA**.

Creșterea numărului de decese prin supradoză și rolul naloxonei în prevenire

Raportul de astăzi evidențiază îngrijorarea privind numărul ridicat al deceselor din Europa prin supradoză de droguri, care a înregistrat o creștere în ultimii patru ani. Se estimează că, în 2016, au avut loc în Europa (UE-28, Turcia și Norvegia) peste 9 000 de decese prin supradoză, asociate în principal consumului de heroină și de alte opioide — deși adesea combinate cu alte substanțe, în special cu alcool și benzodiazepine.

Provocările reprezentate de opioidele vechi și noi pun din nou accentul pe rolul de antidot al naloxonei, în strategiile de răspuns la supradoze ⁽¹¹⁾. Raportul subliniază necesitatea urgentă de a „revizui politicile

actuale privind naloxona și de a intensifica procesul de formare și conștientizare în rândul, atât al consumatorilor de droguri, cât și al profesioniștilor implicați în lupta cu aceste droguri”.

Președintele Consiliului de Administrație al EMCDDA, Laura d'Arrigo, concluzionează:

„Amenințările pe care le prezintă drogurile pentru sănătatea și securitatea publică în Europa continuă să necesite un răspuns comun. Planul de acțiune al UE în materie de droguri, adoptat în 2017, oferă cadrul pentru cooperarea europeană. Este esențial ca sistemul nostru de monitorizare să țină pasul cu permanenta schimbare a problemelor legate de droguri și cu apariția a noi tendințe. *Raportul european privind drogurile*, împreună cu 30 de rapoarte de țară, oferă cea mai recentă analiză pentru a-i ajuta pe factorii de decizie să obțină o imagine clară asupra fenomenului și să adapteze răspunsul politic pentru a preveni și a face față provocărilor apărute” ⁽¹²⁾.

Note

⁽¹⁾ Pachetul *Raportul european privind drogurile 2018* este disponibil la adresa www.emcdda.europa.eu/edr2018

Datele prezentate în raport se referă la anul 2016 sau la ultimul an pentru care sunt disponibile date. Cifrele și graficele citate în prezentul comunicat de presă provin din raport. Alte cifre și tabele pot fi consultate în Buletinul statistic 2018 (www.emcdda.europa.eu/data/stats2018).

⁽²⁾ www.emcdda.europa.eu/news/2017/16/new-legislation-response-new-psychoactive-drugs_en

⁽³⁾ www.emcdda.europa.eu/news/2018/1/latest-data-wastewater-european-cities_en

Analiza apelor reziduale prezintă consumul colectiv de substanțe pure din cadrul unei comunități, iar rezultatele nu sunt direct comparabile cu estimările prevalenței din cadrul anchetelor în rândul populației țării.

⁽⁴⁾ www.emcdda.europa.eu/publications/topic-overviews/cannabis-policy/html_en

⁽⁵⁾ www.emcdda.europa.eu/publications/joint-publications/cannabis-and-driving

www.emcdda.europa.eu/news/2017/9/symposium-drug-impaired-driving_en

⁽⁶⁾ www.emcdda.europa.eu/activities/action-on-new-drugs

www.emcdda.europa.eu/publications/rapid-communications/fentanils-and-synthetic-cannabinoids-ews-update

⁽⁷⁾ Vezi capitolul 3 și www.emcdda.europa.eu/topics/prison

⁽⁸⁾ www.emcdda.europa.eu/publications/rapid-communications/nps-in-prison

⁽⁹⁾ www.emcdda.europa.eu/darknet

⁽¹⁰⁾ www.emcdda.europa.eu/topics/pods/benzodiazepines

⁽¹¹⁾ Vezi capitolul 3 și www.emcdda.europa.eu/publications/insights/take-home-naloxone

⁽¹²⁾ www.emcdda.europa.eu/countries